

Justitiedepartementet

Yttrande över Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt, SOU 2025:31

Synpunkter från Jönköpings kommun

Jönköpings kommun konstaterar att utredningens förslag i hög grad påverkar möjligheten till trygghet och familjeliv för de som berörs. För barnfamiljer kan det innebära en mer stressfylld livssituation med stora konsekvenser för barns utveckling och skolnärvaro. Forskning från Jönköping University visar att ekonomisk utsatthet och stress under både barndomen och vuxenlivet spelar en avgörande roll för psykisk hälsa senare i livet.¹ Trots det behandlas de psykosociala effekterna endast översiktligt i utredningen. En grundlig barnkonsekvensbeskrivning behöver göras av hur förslaget påverkar olika grupper av barn.

Den otrygghet som följer av att inte kunna få permanent uppehållstillstånd kan även bidra till psykisk ohälsa och minskad tilltro till samhällsinstitutioner. En osäker uppehållsstatus riskerar att förstärka faktorer som bostadssegregation och arbetslöshet – vilket bland annat kan leda till ökad risk för gängrekrytering.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för kommunerna och det finns ett stort behov av arbetskraft i de kommunala verksamheterna. Med utbildning och krav på att vara delaktig i det svenska samhället är nyanlända ett tillskott till arbetskraften. Utredningens förslag riskerar att leda till ett kortsiktigt perspektiv hos individen när det gäller utbildning och arbete. Vilka konsekvenser utredningens förslag får för arbetsmarknaden, även gällande illegalt arbete och exploatering, behöver belysas ytterligare.

¹ <https://ju.se/forskning/nyheter/nyhetsarkiv/2025-05-06-ekonomisk-utsatthet-paverkar-emotionell-halsa-ge-nom-hela-livet.html>

Jönköpings kommun anser att det finns ett behov av att samlat analysera hur utredningens förslag samverkar med förslagen från Kommittén om kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd (SOU 2025:53) och vilka praktiska konsekvenser som förslagen kan medföra för kommunerna. Det är angeläget att i det fortsatta arbetet beakta kommunernas roll som bärare av en stor del av förslagets konsekvenser.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Mona Forsberg
Kommunalråd

Johan Fritz
Stadsdirektör